

Uvodni nagovor predsednika Državnega sveta RS Alojza Kovšce na srečanju pri predsedniku republike Borutu Pahorju – pokrajine v Sloveniji

Ponedeljek, 4. november 2019

Spoštovani cenjeni zbor, predsednik ...

Najlepša hvala predsedniku Borutu Pahorju za izjemno in edinstveno priložnost, ki jo je v procesu vnovične ustanovitve pokrajin v Sloveniji podelil Državnemu svetu. Dovolite mi, da v teh nekaj uvodnih minutah izpostavim nekaj izhodiščnih razmišljanj, ki so nas okupirale zadnja pol leta priprav, in ki nas bodo mogoče lažje vodile »in media res« odprto ter konstruktivno razpravo v nadaljevanju tega posveta.

Z več drznosti, ki jo opogumljen v tako cenjenem zboru dodatno spodbujam, bi vam rad povedal nekaj, kar že veste, pa si ne upate priznati, pa tudi nekaj, kar morda še ne veste, pa intimno v sebi čutite, da je tako. Pokrajine in regionalizacija ter decentralizacija in debirokratizacija - to so politični pojmi, okrog katerih smo porabili na tisoče ur zanimivih razprav in posvetovanj, zavedajoč se, da imajo svojo lastno zgodovino, tako uspehov kot neuspehov, a vendar tlijo med prebivalci, snovalci razvojnih politik, inštitucijami znanj, organizacijami, podjetji in politiko kot tiha in odločna zahteva po nujnih spremembah. A za tak korak potrebujemo veliko političnega poguma. Ne smemo se znova bati lastne sence iz več tehtnih razlogov.

Danes smo namreč v situaciji, ko se večina ljudi zaveda smiselnosti povezovanja in sodelovanja, predvsem pa se zavedajo neučinkovitosti hočeš nočeš podrejenega komuniciranja z državo. Premočna decentralizacija lokalne oblasti je omogočila premočno centralizacijo države. Z ustanovitvijo pokrajin želimo vzpostaviti enakopravnejši dialog in več participativne demokracije med centrom politične, upravne, gospodarske in finančne moči ter ostalim slovenskim zaledjem, tako v mestih kot na podeželju. Kot velikokrat poudarjeno gre za vse vključujoč proces, v katerega je in bo vpeto veliko različnih deležnikov, od spodaj navzgor in od zgoraj navzdol.

Na spletu sem naletel na zelo zgovoren komentar enega od zainteresiranih državljanov, ki pravi takole: »Pokrajne imamo, strokovnjaki imajo zgolj nalogo določiti in urediti njene pristojnosti. In bil bi čas, da nehamo loviti lastni rep.«.

In da se danes ne bi preprekali o senci ter krožili okrog vrele kaše, je skupina strokovnjakov pod vodstvom dr. Boštjana Brezovnika na podlagi 121., 140. in 143. člena Ustave pripravila novi osnutek Zakona o pokrajinah /ZPok/ in osnutek Zakona o ustanovitvi pokrajin /ZUPok/. Gre za predlog in ne končni model, ki pa se dotika vseh relevantnih vprašanj, kot so teritorialna členitev Republike Slovenije na pokrajine, ureditev pravnega statusa pokrajine, področja nalog pokrajine, organizacija pokrajine, sodelovanje prebivalcev pri odločanju, pokrajinska uprava, načela urejanja financiranja pokrajin, statut pokrajine in pokrajinski predpisi, sodelovanje pokrajine z občinami, državnimi organi in medsebojno sodelovanje pokrajin, postopek spremembe imena, sedeža in območja pokrajine, naloge pokrajine ter druge zadeve, pomembne za zaživitev procesa dejanske uvedbe pokrajin. Na tem mestu se tudi namerno izogibam določanju končnega števila pokrajin, saj nas vse prepogosteje deli, kot pa združuje.

Verjamem, da ste s tem predlogom že dobro seznanjeni, tudi mediji so mu namenjali precejšnjo pozornost. Pred nekaj dnevi sem z zaskrbljenostjo prebral novico v enem od vodilnih slovenskih časnikov, češ da ni enotnega konsenza niti med strokovnjaki, saj jih ima kar 22 od 59 strokovnjakov v skupini ločeno nasprotno mnenje. Naj vas vprašam, kaj pa je potem konsenz drugega, če to ni formalno soglasje kar dveh tretjin strokovnjakov glede res široko argumentiranih strokovnih predlogov in modelov.

Spoštovani,

v vseh teh letih smo se močno preobjedli razmišljanj, ki so nas pripeljale v slepe ulice in na ovinkaste poti, oddaljene od cilja. Bodimo tokrat drugačni, drznejši in bolj samozavestni. Lahko smo prvi na vasi in prvi v mestu, le če bomo znali preseči ovire, delitve in stare vzorce razmišljanj. Razmišljanj proti nečemu in proti nekemu. Bodimo tokrat raje ZA. Prvi odzivi stroke in lokalnih skupnosti me navdajajo z optimizmom. A politika bo tista, ki bo imela na koncu dejansko v rokah škarje in platno. Mi v Državnem svetu se bomo potrudili, da ji olajšamo politično odločanje s tehtnimi ter na stroki in ljudeh utemeljenimi argumenti.

Hvala.